

European Securities and
Markets Authority

Smernice

**Pravila in postopki pri neizpolnjevanju obveznosti udeležencev
centralne depotne družbe**

Kazalo

1	Področje uporabe	3
2	Opredelitve	4
3	Namen	5
4	Obveznosti v zvezi s skladnostjo in poročanjem	6
4.1	Vloga teh smernic	6
4.2	Zahteve v zvezi s poročanjem	6
5	Smernice	7
5.1	Opredelitev pravil in postopkov pri neizpolnjevanju obveznosti udeleženca	7
5.2	Redno testiranje in pregled pravil in postopkov v zvezi z neizpolnjevanjem obveznosti	10

1 Področje uporabe

Kdo?

1. Te smernice so namenjene pristojnim organom.

Kaj?

2. Te smernice se uporabljajo v zvezi s pravili in postopki, ki jih določi centralna depotna družba (v nadaljnjem besedilu: CDD) pri obravnavanju neizpolnjevanja obveznosti udeleženca na podlagi člena 41 Uredbe (EU) št. 909/2014.

Kdaj?

3. Te smernice začnejo veljati dva meseca po objavi na spletišču organa ESMA v vseh uradnih jezikih EU.

2 Opredelitve

4. Če ni določeno drugače, imajo izrazi v teh smernicah enak pomen kot izrazi, opredeljeni v Uredbi (EU) št. 909/2014. Poleg tega se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

<i>Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/392</i>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/392 z dne 11. novembra 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o zahtevah glede izdaje dovoljenj, nadzora in poslovanja za centralne depotne družbe
<i>Načela Mednarodnega združenja nadzornikov trga vrednostnih papirjev (CPSS-IOSCO) za infrastrukturo finančnih trgov</i>	Načela za infrastrukturo finančnih trgov, ki sta jih aprila 2012 pripravila Odbor za plačilne in poravnalne sisteme (CPSS) ter Tehnični odbor Mednarodnega združenja nadzornikov trga vrednostnih papirjev (IOSCO)
<i>Direktiva 98/26/ES</i>	Direktiva 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev
<i>EK</i>	Evropska komisija
<i>ESMA</i>	Evropski organ za vrednostne papirje in trge
<i>EU</i>	Evropska unija
<i>Uredba (EU) št. 909/2014</i>	Uredba (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o izboljšanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev v Evropski uniji in o centralnih depotnih družbah ter o spremembi direktiv 98/26/ES in 2014/65/EU ter Uredbe (EU) št. 236/2012
<i>Uredba (EU) št. 1095/2010</i>	Uredba (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES.

3 Namen

5. Namen teh smernic je zagotoviti skupno, enotno in dosledno uporabo določb člena 41 Uredbe (EU) št. 909/2014. Še zlasti naj bi zagotovile, da CDD opredeli in uporablja jasna in učinkovita pravila in postopke pri upravljanju primerov neizpolnjevanja obveznosti katerega koli svojega udeleženca (to zajema vse vrste udeležencev, tj. vključno z udeleženci, ki so CDD, ali druge vrste tržnih infrastruktur, in tudi posredne udeležence v tistih državah članicah, ki so se odločile za udeležence šteti posredne udeležence na podlagi člena 2(f) Direktive 98/26/ES).
6. Ker je pojem „neizpolnjevanje obveznosti“ že opredeljen v Uredbi (EU) št. 909/2014 v zvezi z udeležencem kot „*okolščine, v katerih so zoper udeleženca uvedeni postopki zaradi insolventnosti [...]*“, namen teh smernic ni dodatno opredeljevati pojma „neizpolnjevanje obveznosti“ v zvezi z udeležencem, ampak samo oblikovati smernice o ukrepih, ki bi jih morala CDD sprejeti in izvajati ob nastanku neizpolnjevanja obveznosti.
7. V Direktivi 98/26/ES je „postopek zaradi nesolventnosti“ opredeljen kot „vsak skupen ukrep, predviden v zakonodaji države članice ali tretje države, bodisi za likvidacijo bodisi reorganizacijo udeleženca, kadar zajema tak ukrep izključitev ali omejitve prenosov ali plačil“ (člen 2(j)), začetek postopka zoper udeleženca zaradi nesolventnosti pa, ko ustrezni sodni ali upravni organi izdajo svoj sklep (člen 6(1)). Direktiva 98/26/ES tudi določa, da v takem primeru ustrezni sodni ali upravni organ o tem sklepu takoj obvesti ustrezne organe, ki jih je izbrala njegova država članica, ta pa takoj obvesti Evropski odbor za sistemska tveganja, druge države članice in organ ESMA (člen 6(2) in (3)).
8. Kot je navedeno v uvodni izjavi 6 Uredbe (EU) št. 909/2014, bi moral organ ESMA pri pripravi smernic za Uredbo (EU) št. 909/2014 zagotoviti upoštevanje načel CPSS-IOSCO za infrastrukturo finančnega trga.
9. V zvezi s tem je mogoče ugotoviti, da je področje uporabe načel CPSS-IOSCO za infrastrukturo finančnega trga zares širše od področja uporabe teh smernic, ker določa, da „*bi morale infrastrukture finančnega trga v svojih pravilih in postopkih določiti, katere okolščine pomenijo neizpolnjevanje obveznosti ter se nanašajo na operativno in finančno neizpolnjevanje obveznosti*“, pri čemer je opredeljeno, da „*operativno neizpolnjevanje obveznosti nastopi, če udeleženec ni sposoben izpolnjevati svojih obveznosti zaradi operativne težave, kot je napaka v IT-sistemih*“.
10. Pomembno je opozoriti, da čeprav je v Uredbi (EU) št. 909/2014 uporabljena precej ozka opredelitev pojma „neizpolnjevanje obveznosti“, pa to CDD ne preprečuje, da bi sprejela druge postopke za obravnavanje dogodkov, ki vplivajo na udeležence, razen začetka formalnega postopka zaradi nesolventnosti zoper njih.

4 Obveznosti v zvezi s skladnostjo in poročanjem

4.1 Vloga teh smernic

11. Ta dokument vsebuje smernice, izdane na podlagi člena 41(4) Uredbe (EU) št. 909/2014 v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1095/2010. Pristojni organi in udeleženci na finančnem trgu si morajo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1095/2010 prizadevati za upoštevanje smernic in priporočil.
12. Pristojni organi, za katere se te smernice uporabljajo, jih upoštevajo tako, da jih vključijo v svoje nadzorne prakse in spremljajo, ali jih CDD upoštevajo.

4.2 Zahteve v zvezi s poročanjem

13. Pristojni organi, katerim so te smernice namenjene, morajo organ ESMA obvestiti, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ter mu v dveh mesecih od datuma, ko jih ta objavi na svojem spletišču v vseh uradnih jezikih EU, sporočiti razloge za neupoštevanje na naslov CSDR.Notifications@esma.europa.eu.
14. Če se pristojni organi do tega roka ne odzovejo, se šteje, da ne ravnajo v skladu s smernicami. Obrazec za pošiljanje obvestil je na voljo na spletišču organa ESMA.

5 Smernice

5.1 Opredelitev pravil in postopkov pri neizpolnjevanju obveznosti udeleženca

5.1.1 Postopek določanja pravil in postopkov pri neizpolnjevanju obveznosti udeleženca

1. CDD bi morala pri oblikovanju svojih pravil in postopkov pri neizpolnjevanju obveznosti udeleženca za vsakega od sistemov poravnave vrednostnih papirjev, ki jih upravlja, vključiti vse ustrezne deležnike, ki med drugim vključujejo njene udeležence (po možnosti prek posvetovanj z odbori uporabnikov), druge ustrezne tržne infrastrukture (CDD-je, subjekte, ki poravnava denarni del poslov z vrednostnimi papirji prek CDD, CNS in mesta trgovanja) in, če se uporablja skupna infrastruktura za poravnavo, upravljavce take infrastrukture.
2. Pravila in postopke CDD v zvezi z neizpolnjevanjem obveznosti mora odobriti njen upravljalni organ.

5.1.2 Pripoznanje neizpolnjevanja obveznosti udeleženca

3. CDD začne izvajati svoja pravila in postopke v zvezi z neizpolnjevanjem obveznosti udeleženca, potem ko je sprejela vse razumne ukrepe za preverjanje obstoja neizpolnjevanja obveznosti in ugotovila, da udeleženec ne izpolnjuje svojih obveznosti.
4. CDD lahko o neizpolnjevanju obveznosti enega od udeležencev obvestijo udeleženec sam, organ, imenovan v skladu s členom 6(2) Direktive 98/26/ES v državi članici CDD, pristojni organ CDD, pristojni organ udeleženca, ki ne izpolnjuje svojih obveznosti, ali katera koli druga oseba, ki je izvedela za obstoj neizpolnjevanja obveznosti, kot so CNS, mesto trgovanja, povezana CDD ali upravljavec skupne infrastrukture za poravnavo, ki jo uporablja CDD.
5. Zato mora CDD od udeležencev zahtevati, da jo čim prej obvestijo o neizpolnjevanju svojih obveznosti, in določiti, prek katerih kanalov naj to storijo.
6. Ko je CDD obveščena o neizpolnjevanju obveznosti udeleženca, mora CDD to informacijo, skupaj s takrat razpoložljivimi podrobnostmi in virom informacij takoj poslati pristojnemu organu. Po tem mora pristojnim organom čim prej opredeliti in poslati vsaj naslednje dodatne informacije:
 - vrsto udeleženca, pri katerem je prišlo do neizpolnjevanja obveznosti (tj. informacije, kot so pravni status, dovoljenje, dejavnost, dejstvo, ali je ključni udeleženec v skladu s členom 67 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/392);

- skupni obseg in vrednost inštrukcij za poravnavo udeleženca, ki ne izpolnjuje obveznosti, katerih poravnava je v teku, in po možnosti tistih, katerih poravnava ne bo uspela, pri čemer se „vrednost“ izračuna, kot je določeno v členu 42(2) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/392 na dan neizpolnjevanja obveznosti;
- vrsto transakcij in finančnih instrumentov (s kategorijami, uporabljenimi v členih 54(2)(b) in 42(1)(d)(i) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/392), na katere se navedena navodila nanašajo;
- kadar je ustrezno, v kateri skupni infrastrukturi za poravnavo se obdelujejo inštrukcije za poravnavo udeleženca, ki ne izpolnjuje obveznosti, in če so na voljo, kateri koli drugi pokazatelji čezmejnih dejavnosti tega udeleženca;
- kadar je CDD znano, število strank udeleženca, ki ne izpolnjuje obveznosti in
- informacije o katerih koli pomembnih tveganjih, ki bi jih lahko tako neizpolnjevanje obveznosti povzročilo.

5.1.3 Morebitni ukrepi CDD pri neizpolnjevanju obveznosti

7. CDD bi morala v svojih pravilih in postopkih pri neizpolnjevanju obveznosti navesti ukrepe, ki jih lahko sprejme, če pri enem od svojih udeležencev ugotovi tako neizpolnjevanje, vključno z morebitnimi ukrepi za omejitev izgube in likvidnostne pritiske pri neizpolnjevanju obveznosti ali po tem. CDD bi morala določiti, ali so navedeni ukrepi samodejni ali pa se o njih odloča za vsak primer posebej.
8. Ukrepi lahko v obsegu, ki ga dovoljuje veljavna zakonodaja, in zlasti v skladu s pravili o dokončni poravnavi, opredeljenimi v Direktivi 98/26/ES, vključujejo:
 - (a) spremembe običajnih praks poravnave, kot so blokiranje vnosa dodatnih poravnalnih inštrukcij v sistemih poravnave vrednostnih papirjev udeležencu ki ne izpolnjuje obveznosti, začasna izključitev njegovih inštrukcij za nedokončno poravnavo ali omejitev nekaterih funkcij, ki se lahko uporabljajo za poravnalne inštrukcije navedenega udeleženca, kot je določanje končnega datuma za recikliranje nalogov za poravnavo;
 - (b) uporabo finančnih virov s strani CDD: kjer je to primerno, bi morala CDD v svojih pravilih in postopkih določiti, kateri so ti finančni viri (kot so za CDD brez dovoljenja za opravljanje bančnih storitev, jamstveni sklad, če obstaja, ali CDD z dovoljenjem za opravljanje pomožnih bančnih storitev, zavarovanje, ki ga zagotavljajo udeleženci), postopek za njihovo uporabo in ukrepe ter postopke za obravnavanje pravočasne obnovitve takih virov po ugotovljenem neizpolnjevanju obveznosti.
9. V pravilih in postopkih CDD glede neizpolnjevanja obveznosti bi morala CDD določiti posledice ukrepov, ki jih lahko sprejme v zvezi z nalogi za poravnavo in računi udeležencev, ki izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo svojih obveznosti.

5.1.4 Izvajanje pravil in postopkov pri neizpolnjevanju obveznosti

10. CDD bi morala določiti merila, ki jih je treba upoštevati pri izbiri posameznih ukrepov, navedenih v njenih pravilih in postopkih glede neizpolnjevanja obveznosti.
11. CDD bi morala imeti pravila in postopke, ki jasno razmejujejo odgovornosti različnih strank v organizaciji in, če je to primerno, tudi zunaj nje, za obravnavanje neizpolnjevanja obveznosti s strani udeleženca, ter zagotavljati usposabljanje in usmerjanje osebja v zvezi z načinom izvajanja teh pravil in postopkov. V njih bi za ta namen morali biti opredeljeni ključno osebje, obravnavane komunikacije, dokumentacija, zahteve po informacijah in urejena vprašanja dostopa do podatkov ter usklajevanje z drugimi subjekti, vključno, če je primerno, z drugimi tržnimi infrastrukturami, ter za CDD, ki uporabljajo skupno infrastrukturo poravnave, upravljavcem take infrastrukture.

5.1.5 Komunikacija o izvajanju pravil in postopkov pri neizpolnjevanju obveznosti

12. V pravilih in postopkih CDD pri neizpolnjevanju obveznosti bi morala CDD določiti:
 - (a) CDD bi morala takoj obvestiti svoj pristojni organ in udeleženca, ki ne izpolnjuje obveznosti, o ukrepih, ki jih bo ali jih je sprejela zaradi neizpolnjevanja teh obveznosti;
 - (b) CDD bi morala o ukrepih, ki jih je sprejela zaradi neizpolnjevanja obveznosti, takoj obvestiti naslednje osebe:
 - i. svoje ustrezne organe;
 - ii. organ ESMA;
 - iii. udeležence, ki izpolnjujejo svoje obveznosti;
 - iv. mesta trgovanja in CNS, za katere dela CDD;
 - v. upravljavca skupne infrastrukture za poravnavo, ki jo uporablja CDD;
 - vi. povezane CDD.
13. Informacije, zagotovljene osebam iz točk od iii. do vi. pod črko (b) odstavka 12, ne bi smele vsebovati osebnih podatkov v smislu točke (a) člena 2 Direktive 95/46/ES¹ (razen če je udeleženec, ki ne izpolnjuje obveznosti, fizična oseba).

¹ „osebni podatek“ pomeni katero koli informacijo, ki se nanaša na določeno ali določljivo fizično osebo („posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki“); določljiva oseba je tista, ki se lahko neposredno ali posredno identificira, predvsem s sklicevanjem na identifikacijsko številko ali na enega ali več dejavnikov, ki so značilni za njeno fizično, fiziološko, duševno, ekonomsko, kulturno ali socialno identiteto“, Direktiva 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov

5.2 Redno testiranje in pregled pravil in postopkov v zvezi z neizpolnjevanjem obveznosti

14. V pravilih in postopkih CDD glede neizpolnjevanja obveznosti bi morala CDD določiti mehanizme in časovni raspored za testiranje njihove učinkovitosti in uporabnosti.
15. CDD bi morala take teste opravljati vsaj enkrat letno, vsekakor pa po vseh pomembnih spremembah pravil in postopkov CDD glede neizpolnjevanja obveznosti ali na zahtevo pristojnega organa na ustreznem vzorcu udeležencev, ustreznih tržnih infrastruktur (CDD, subjekti, ki poravnava denarni del poslov z vrednostnimi papirji prek CDD, CNS in mesta trgovanja) in katerih koli drugih subjektov (kot je upravljavec skupne infrastrukture za poravnavo, ki jo uporablja CDD, tretje stranke, ki jim je bilo oddano izvajanje storitev itd.), po potrebi za vsakega od sistemov poravnave vrednostnih papirjev, ki jih upravlja. Pristojni organ CDD lahko zahteva, da bo sodeloval v takih testih.
16. CDD bi morala pred vsakim testom določiti parametre za njihovo izvajanje, pri čemer mora upoštevati različne vrste udeležencev (glede na obseg, dejavnost itd.), udeležence s sedežem v drugih državah ali časovnih pasovih, udeležence z različnimi vrstami računov (zbirni in ločeni), in po potrebi ustrezne tržne infrastrukture. Taki testi bi morali vključevati simulacijske vaje in postopke testiranja komunikacije. Če pristojni organ to zahteva, mu CDD lahko pred vsakim testom predloži parametre, ki jih namerava uporabljati.
17. Če se s testom odkrijejo pomanjkljivosti v pravilih in postopkih CDD glede neizpolnjevanja obveznosti, jih mora ta ustrezno spremeniti. Če se pri simulacijskih vajah odkrije, da udeleženci CDD ali druge tržne infrastrukture premalo poznajo pravila in postopke glede neizpolnjevanja obveznosti, ali jih niso pripravljene uporabljati, bi morala CDD zagotoviti, da so ti subjekti ustrezno obveščeni in da sprejmejo ukrepe za odpravo takih pomanjkljivosti.
18. Rezultate testov in morebitne predvidene spremembe pravil in postopkov pri neizpolnjevanju obveznosti je treba sporočiti upravljalnemu organu CDD, odboru za tveganje, pristojnemu organu in ustreznim organom. CDD bi morala poleg tega za svoje udeležence objaviti vsaj povzetek rezultatov opravljenih testov ter morebitne predvidene spremembe pravil in postopkov glede neizpolnjevanja obveznosti.